

УДК 373.2.041-047.42:165.2

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-22](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-22)

ІНТЕГРОВАНІЙ ХАРАКТЕР ДИТЯЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Інна Карук¹ , Катерина Колеснік¹ , Тетяна Кривошея¹ ¹Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Надійшла до редакції / Received: 6.12.2025 Схвалено до друку / Accepted: 19.12.2025

Анотація У статті розглядається проблема розвитку пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку в умовах сучасної дошкільної освіти. Обґрунтовано інтегрований характер дитячого експериментування як ефективного засобу активізації пізнавальної діяльності дошкільників. Розкрито сутність пізнавальної діяльності як цілісного особистісного утворення, що поєднує мотиваційний та діяльнісний компоненти та проявляється в прагненні дитини до самостійного пізнання навколишнього середовища. Визначено, що експериментування – це метод навчання, форма організації навчального процесу та самостійний вид дитячої діяльності. Показано його зв'язок з грою, мовленням, художньо-творчою та пізнавальною діяльністю, що забезпечує цілісність розвитку особистості дошкільника. Визначено, що експериментування – це метод навчання, форма організації навчального процесу та самостійний вид дитячої діяльності. Показано його зв'язок з грою, мовленням, художньо-творчою та пізнавальною діяльністю, що забезпечує цілісність розвитку особистості дошкільника.

У статті розглядається проблема розвитку пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку в умовах сучасної дошкільної освіти. Обґрунтовано інтегрований характер дитячого експериментування як ефективного засобу активізації пізнавальної діяльності дошкільників. Розкрито сутність пізнавальної діяльності як цілісного особистісного утворення, що поєднує мотиваційний та діяльнісний компоненти та проявляється у прагненні дитини до самостійного пізнання навколишнього середовища. Доведено, що дитяче експериментування органічно інтегрується в ігрову, пізнавальну, художньо-творчу, мовленеву та комунікативну діяльність дітей, перебуваючи у тісному взаємозв'язку з усіма освітніми напрямками Базового компонента дошкільної освіти, що зумовлює збагачення їхнього змісту та підвищення розвивального потенціалу освітнього процесу.

Ключові слова: дитяче експериментування, пізнавальна активність, дитячі окупаціоналізми, ігрова діяльність, інтеграція, освітній процес.

UDC 373.2.041-047.42:165.2

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-22](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-22)

INTEGRATIVE NATURE OF CHILDREN'S EXPERIMENTATION IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF COGNITIVE ACTIVITY OF PRESCHOOL CHILDREN

Inna Karuk¹ , Katerina Kolesnik¹ , Tetyana Kryvoshea¹

¹Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnitsia, Ukraine

Abstract

The article considers the problem of the development of cognitive activity of preschool children in the conditions of modern preschool education. The integrated nature of children's experimentation as an effective means of activating the cognitive activity of preschoolers is substantiated. The essence of cognitive activity as an integrated personal formation that combines motivational and activity components and is manifested in the child's desire for independent knowledge of the environment is revealed. It is determined that experimentation is a method of learning, a form of organizing the educational process and an independent type of children's activity. Its relationship with play, speech, artistic, creative and cognitive activities is shown, which ensures the integrity of the development of the preschooler's personality

The article considers the problem of the development of cognitive activity of preschool children in the conditions of modern preschool education. The integrated nature of children's experimentation as an effective means of activating the cognitive activity of preschoolers is substantiated. The essence of cognitive activity as an integrated personal formation that combines motivational and activity components and is manifested in the child's desire for independent knowledge of the environment is revealed. It is determined that experimentation is a method of learning, a form of organizing the educational process and an independent type of children's activity. Its relationship with play, speech, artistic, creative and cognitive activities is shown, which ensures the integrity of the development of the preschooler's personality

The article considers the problem of the development of cognitive activity of preschool children in the conditions of modern preschool education. The integrated nature of children's experimentation as an effective means of activating the cognitive activity of preschoolers is substantiated. The essence of cognitive activity as an integrated personal formation that combines motivational and activity components and is manifested in the child's desire for independent knowledge of the environment is revealed. It has been proven that children's experimentation is organically integrated into the play, cognitive, artistic and creative, speech and communicative activities of children, being in close relationship with all educational areas of the Basic Component of Preschool Education, which leads to the enrichment of their content and an increase in the developmental potential of the educational process.

Keywords: children's experimentation, cognitive activity, children's occasionalisms, play activity, integration, educational process.

Постановка наукової проблеми. Одним із ключових завдань сучасної дошкільної педагогіки є наукове обґрунтування та створення ефективних умов для формування пізнавальної активності дітей дошкільного віку, оскільки освітній процес у закладі дошкільної освіти має не лише формувати поняття, уявлення в дітей, а й забезпечувати їх всебічний розвиток. У цьому контексті всебічний розвиток розуміється як

створення таких умов, за яких дитина не лише засвоює знання, уміння й навички, а й набуває досвіду пізнання, спілкування, самовираження, творчості та емоційного переживання. Це становить основу формування особистості дитини, її ціннісних орієнтацій, позитивного ставлення до себе, інших людей і довкілля, а також забезпечує готовність до подальшого навчання й повноцінного життя в суспільстві

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сучасна наукова думка в галузі педагогіки й психології (Л. Буркова, Д. Годовікова, О. Кононко, С. Ладивір, Л. Лохвицька, Б. Мухацька, К. Щербакова та ін.) пропонує різноаспектне бачення шляхів розв'язання проблеми розвитку пізнавальної активності дітей. Зокрема, акцент робиться на необхідності організації освітнього процесу як активної пізнавальної практики, у межах якої діти мають можливість досліджувати, ставити питання, перевіряти власні припущення, виконувати практичні дії та набувати первинного дослідницького досвіду. Водночас істотно змінюється роль педагога, який постає не носієм готових знань, а партнером і фасилітатором пізнання, забезпечуючи діалогічну взаємодію, атмосферу довіри, підтримку самостійності й ініціативності дітей, що загалом сприяє активному та осмисленому засвоєнню знань про довкілля.

Мета статті є теоретично обґрунтувати інтегрований характер дитячого експериментування та окреслити його значення для розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку..

Виклад основного матеріалу. Пізнавальна потреба є базовим джерелом пізнавальної активності дитини дошкільного віку, яка визначає спрямованість, інтенсивність і темпи формування когнітивних процесів, особистісних утворень та творчої діяльності. Потреба в оволодінні новими знаннями належить до провідних у період становлення психіки дитини та виступає системоутворювальним чинником її пізнавального розвитку. Реалізуючись у дослідницько-експериментальній і пізнавальній діяльності, пізнавальна потреба тісно пов'язана з предметною діяльністю, у межах якої відбувається розвиток психічних процесів, формування індивідуально-типологічних властивостей особистості та виникнення вікових новоутворень.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях (Л. Артемова, Л. Буркова, Г. Бурма, З. Друзь, І. Карук, Т. Кривошея, К. Крутий, В. Лозова та ін.) активна пізнавальна позиція дитини дошкільного віку розглядається як ключова умова формування цілісного уявлення про довколишній світ. Саме в межах пізнавальної, пошукової та орієнтувально-дослідницької діяльності відбувається інтеріоризація індивідуального досвіду, що ґрунтується на

безпосередніх спостереженнях, експериментальних діях, аналізі результатів і встановленні причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей.

Предметно-практична взаємодія з об'єктами довкілля забезпечує активне конструювання знань, у ході якого перетворювальні дії дитини набувають творчого, варіативного характеру. Різноманітність, інтенсивність і цілеспрямованість пошукової діяльності виступають визначальними чинниками збагачення сенсорно-когнітивного досвіду, розширення та поглиблення змісту засвоюваної інформації, а також оптимізації темпів психічного розвитку. У сукупності це створює підґрунтя для повноцінного становлення пізнавальної сфери дошкільника та подальшого інтелектуального й особистісного розвитку.

У сучасних підходах до організації дошкільної освіти активне пізнання дитиною довколишнього світу трактується як результат цілеспрямованої організації діяльності дослідницького характеру. Сенсорно-пізнавальний розвиток у цьому контексті постає як інтегрований показник сформованості здатності дошкільника до самостійного сприймання, аналізу та інтерпретації об'єктів і явищ довкілля, що найбільш повно реалізується в умовах пізнавальної та експериментальної діяльності. Саме дитяче експериментування створює можливості для активізації пізнавальної мотивації, ініціює пошук, перевірку припущень і осмислення отриманих результатів.

Відповідно до положень Базового компонента дошкільної освіти України (2021), сенсорно-пізнавальна компетентність дошкільників виявляється через сформованість внутрішньої пізнавальної мотивації та індивідуального пізнавального досвіду, який накопичується в різних видах діяльності та набуває функціонального характеру завдяки можливості його перенесення в нові освітні ситуації (Піроженко, 2021). Дитяче експериментування у цьому аспекті виступає провідним засобом інтеграції сенсорного й когнітивного досвіду, створюючи умови для практичного засвоєння знань і розвитку пізнавальної активності дошкільників.

У наукових працях С. Ладивір пізнавальна активність інтерпретується як внутрішній детермінант пізнавальної діяльності, що виявляється у спрямованості особистості на

оволодіння новими знаннями та ініціює дослідницьке ставлення до об'єктів і явищ природного довкілля (Ладивір, 2006). Дослідниця слушно зауважує, що пізнавальна активність має витоки у пізнавальній потребі, яка актуалізує прагнення дитини до з'ясування, перевірки та осмислення інформації, виконуючи роль рушійної сили пізнавального розвитку (Ладивір, 2006). Водночас у працях авторки підкреслюється, що становлення пізнавальної активності відбувається в процесі взаємодії дитини з довкіллям, де зовнішні умови та набутий індивідуальний досвід перебувають у тісному взаємозв'язку й взаємообумовлюють одне одного. Такий підхід дозволяє розглядати пізнавальну активність не лише як внутрішню характеристику особистості, а як результат динамічної взаємодії мотиваційних чинників, предметно-практичної діяльності та освітнього середовища, що має принципове значення для організації дитячого експериментування як ефективного засобу її розвитку.

Науковці К. Крутій і В. Лозова (Крутій, 2021) вирізняють діяльнісний аспект пізнавальної активності, визначаючи її через здатність суб'єкта до самостійної постановки пізнавальних завдань, планування діяльності, добору ефективних засобів їх розв'язання, досягнення результату та усвідомлення необхідності його перевірки. Таким чином, у працях цих авторів пізнавальна активність постає як інтегрована характеристика, що поєднує мотиваційні передумови з уміннями організації й регуляції пізнавальної діяльності.

Порівняльний аналіз наведених підходів дає підстави розглядати пізнавальну активність дітей дошкільного віку як багатомірне утворення, що синтезує мотиваційний та діяльнісний компоненти. Така інтерпретація створює теоретичне підґрунтя для обґрунтування дитячого експериментування як засобу, здатного одночасно активізувати пізнавальну потребу та забезпечити формування вмінь самостійного пізнання.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях (Т. Бабюк, Г. Беленька, І. Карук, К. Крутій, Н. Лисенко) дитяче експериментування трактується як багатомірне педагогічне явище, що функціонує у кількох взаємопов'язаних площинах. Так, І. Карук визначає дитяче експериментування як спеціально організовану педагогом або ініційовану самими дітьми

діяльність, у межах якої здобувачі дошкільної освіти шляхом самостійного відкриття, розв'язання проблемних завдань і здійснення практичних перетворювальних дій різними методами дослідження оволодівають дослідницькою компетентністю, що має пролонгацію в початковій школі та подальшому навчанні впродовж життя.

Діяльнісний аспект експериментування акцентується у працях К. Крутій, яка розглядає його як особливий вид пізнавальної діяльності, у процесі якої практичні дії дитини виконують орієнтовно-дослідницьку функцію та створюють умови для розкриття сутнісних властивостей об'єкта пізнання (Крутій, 2010). Своєю чергою Н. Лисенко, характеризуючи дослідницько-експериментальну діяльність, підкреслює її цілеспрямований педагогічний характер і визначає її як організовану діяльність дітей, у межах якої шляхом самостійного пізнання, розв'язання проблемних завдань і практичних перетворень відбувається одночасне оволодіння новими знаннями та формування умінь і навичок їх подальшого самостійного здобуття (Лисенко, 2018)

Узагальнення сутнісних характеристик наведених вище підходів дає підстави розглядати експериментування як метод навчання, що застосовується для цілеспрямованої передачі та засвоєння нових знань; як форму організації педагогічного процесу, побудованого на дослідницькому підході; як самостійний вид пізнавальної діяльності дітей і дорослих. Така багатофункціональність експериментування зумовлює його значний педагогічний потенціал у розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку.

Експериментування є самостійним і одним із провідних видів діяльності дитини, що ґрунтується на внутрішній пізнавальній потребі та реалізується через активну взаємодію з об'єктами та явищами довколишньої дійсності. Його визначальною характеристикою є високий потенціал саморозвитку, який виявляється у взаємозумовленості перетворювальних дій і процесу пізнання: у ході практичної взаємодії з об'єктами дитина відкриває нові їх властивості, а накопичення знань зумовлює ускладнення пізнавальних цілей, способів діяльності та розширення пізнавальних можливостей. Обмеження можливостей експериментування негативно впливає на темпи психічного розвитку

дитини, тоді як систематичне залучення до експериментальної діяльності забезпечує збагачення пізнавального досвіду та виступає фундаментальним механізмом розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку.

Водночас експериментування не є ізольованим видом діяльності, а функціонує в тісному взаємозв'язку з іншими видами дитячої діяльності, збагачуючи й активізуючи пізнавальний розвиток. Насамперед дитяче експериментування інтегрується із спостереженням і практичною діяльністю, які створюють необхідне підґрунтя для прояву та розвитку пізнавальної активності. Наприклад, під час спостереження за квітами діти дошкільного віку вчаться помічати зовнішні ознаки (форму, колір, розмір, запах), порівнювати різні види рослин, встановлювати прості причиново-наслідкові зв'язки (чому квіти в'януть без води, тягнуться до світла), робити елементарні висновки та висловлювати власні припущення. У процесі такої діяльності діти ставлять питання, висувують гіпотези, перевіряють їх у практичних діях і таким чином активно розвивають пізнавальний інтерес та дослідницькі навички. Отже, спостереження виступає обов'язковою складовою експериментальної діяльності, оскільки забезпечує цілеспрямоване сприймання перебігу дослідницьких дій і їх результатів. Водночас спостереження може здійснюватися й автономно, без експериментального втручання, коли пізнання відбувається шляхом безпосереднього сприймання природних процесів. Саме під час ознайомлення дошкільників із природним довкіллям дитяче експериментування виступає провідним видом діяльності, під час якого діти досліджують об'єкти живої, неживої природи, природні явища встановлюють елементарні причиново-наслідкові зв'язки між ними, набувають первинних уявлень про властивості та зміни природних об'єктів, навчаються спостерігати, порівнювати, робити припущення й перевіряти їх у практичній діяльності. Такий підхід сприяє розвитку пізнавальної активності, допитливості, самостійності та формуванню цілісного уявлення про довколишній світ.

Спостереження за дитячою грою – провідною діяльністю дошкільного віку відкривають її тісний взаємозв'язок із дослідницько-експериментальною діяльністю дитини, що виступає важливим чинником розвитку її

пізнавальної активності: перед початком розгортання будь-якої гри дошкільник, як правило, здійснює первинне обстеження ігрових об'єктів, використовуючи різні аналізатори (зоровий, тактильний, слуховий тощо), досліджує їхні зовнішні та функціональні властивості, зокрема форму, колір, розмір, фактуру, вагу, способи дії з ними. У процесі такого обстеження активізуються пізнавальні процеси, а саме: сприймання, увага, мислення, уява, що забезпечує усвідомлене включення дитини в ігрову дію.

Дослідницько-експериментальні дії, які передують грі та супроводжують її, стимулюють прояви допитливості, пізнавального інтересу та прагнення до самостійного пізнання, що є структурними компонентами пізнавальної активності. На основі отриманого чуттєвого досвіду дитина висуває власні припущення щодо можливих способів використання предметів, перевіряє їх у практичній діяльності та творчо трансформує в ігрових діях. Саме це зумовлює перехід від елементарного обстеження предметів до свідомого моделювання ігрового сюжету.

Таким чином, ігрова діяльність, інтегрована з дослідницько-експериментальною, створює сприятливі умови для розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку, забезпечуючи її стійкість, усвідомленість та спрямованість на активне освоєння довколишньої дійсності.

Виразний взаємозв'язок простежується між експериментуванням і мовленнєвим розвитком. У процесі проведення дослідів та експериментів мовлення виступає засобом пізнання, осмислення досвіду, комунікації та взаємодії, що безпосередньо пов'язано з рівнем пізнавальної активності. Дошкільники збагачують словниковий запас, експериментують зі своїм мовленням, утворюючи власну експресивну лексику (дитячі okazіоналізми).

Маємо підстави стверджувати, що експериментування створює сприятливі умови для активного мовленнєвого розвитку дошкільників, оскільки мовлення в дослідницько-експериментальній діяльності виступає не лише засобом комунікації, а й інструментом пізнання та осмислення отриманого досвіду. Збагачення словникового запасу, мовленнєві експерименти та утворення дитячих okazіоналізмів свідчать про високий рівень мовленнєвої творчості, що є показником розвитку пізнавальної активності. Таким чином,

інтеграція експериментування й мовленнєвого розвитку забезпечує не лише інтенсивне засвоєння мовних засобів, а й формування стійкого пізнавального інтересу, допитливості та здатності до активного пізнання довколишньої дійсності.

Експериментування перебуває також у тісній взаємодії із мистецтвом. Розвинена здатність до спостереження, аналізу й фіксації результатів пізнання забезпечує більш точне та усвідомлене відображення властивостей об'єктів у продуктах творчої діяльності. Дослідниці І. Карук і К. Колеснік підкреслюють, що важливою та необхідною передумовою розвитку будь-якого виду мистецтва є самостійна діяльність дітей, спрямована на ознайомлення й дослідження художніх матеріалів та їхніх властивостей, а також активна участь в експериментуванні з різноманітними зображувальними засобами, звуками, рухами й словесними формами. Подальшому становленню особистості дитини в мистецькому просторі сприяють збагачення сенсорного сприймання, опанування нетрадиційних технік, інтеграція різних видів мистецтва та створення проблемних ситуацій. У зв'язку з цим особливої наукової значущості набуває дослідження дитячого експериментування в умовах групової діяльності (Карук & Колеснік, 2021).

Виразним є і зв'язок експериментальної діяльності з формуванням елементарних математичних уявлень. У процесі проведення дослідів виникає потреба в лічбі, вимірюванні, порівнянні, визначенні форми, розмірів і кількісних співвідношень, що надає математичним знанням практичної значущості та сприяє їх усвідомленню. Водночас сформовані математичні уявлення полегшують планування й виконання експериментальних дій.

Менш інтенсивними, проте педагогічно значущими є зв'язки експериментування з ознайомленням із художньою літературою, музичною та руховою діяльністю. У сукупності зазначені взаємозв'язки підтверджують, що дитяче експериментування виступає інтегративним чинником розвитку пізнавальної активності, забезпечує цілісність пізнавального досвіду та створює умови для гармонійного розвитку дітей дошкільного віку.

Підсумовуючи викладене вище, зауважимо, що проблема розвитку дитячого експериментування з плином часу не втрачає своєї актуальності, а навпаки, набуває особливої значущості в умовах сучасних освітніх трансформацій, постаючи у тісному взаємозв'язку з усіма освітніми напрямками та провідними видами дитячої діяльності..

Висновки. Дитяче експериментування виступає важливим чинником активізації пізнавальної діяльності дошкільників, оскільки забезпечує умови для прояву допитливості, самостійності, ініціативності та дослідницької спрямованості мислення. Дитяче експериментування органічно інтегрується в ігрову, пізнавальну, художньо-творчу, мовленнєву та комунікативну діяльність дітей, перебуваючи у тісному взаємозв'язку з усіма освітніми напрямками Базового компонента дошкільної освіти, що зумовлює збагачення їхнього змісту та підвищення розвивального потенціалу освітнього процесу. Така інтеграція сприяє цілісному розвитку особистості дитини, гармонійному поєднанню інтелектуального, емоційного та творчого компонентів, а також формуванню стійкої пізнавальної активності як базової характеристики готовності дитини до подальшого навчання..

Список використаних джерел

- Карук І. В. Колеснік К. А. (2021). Реалізація освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтв» у процесі експериментування та групової діяльності дошкільників. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 74. С. 19-23.
- Крутії К. (2021). Проблеми формування самостійності дітей третього року життя. Дошкільна освіта. № 4 (38). С. 30-31.
- Крутії К. Л., & Фунтікова, О. О. (2010). Дошкільна освіта : словник-довідник: понад 1000 термінів, понять та назв. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД.
- Ладивір С. (2006) Пізнавальна активність старших дошкільнят: індивідуальні особливості. Дошкільне виховання. № 11. С. 3-6.

- Лисенко Н. В. (2018).** Сучасна дошкільна освіта: шлях від традицій – до інновацій. Освітній простір України. №12. С. 14-25.
- Піроженко Т. (2021).** Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. К.: Видавництво. С.10.
- Karuk Inna, Kolesnik Kateryna, Tetiana Kryvosheya, Pakhalchuk Natalia, Pokhyla Svitlana (2024).** Trends of implementation of research-experimental activities in preschool educational institutions of ukraine in today's conditions. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION: Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 24th. P. 16-26.
- Karuk I., Kolesnik K., Kryvosheya T., Prysiazhniuk L., Shykyrynska O., Vyshkivska V., Komarivska N. (2020)** The development of cooperation skills of senior preschoolers in the experimentation process. Society. Integration. Education, I. P. 404-414. DOI:<https://doi.org/10.17770/sie2022voll.6838..>

References

- Karuk I. V. Kolesnik K. A. (2021).** Implementation of the educational direction "Child in the World of Arts" in the process of experimentation and group activities of preschoolers. Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkola. 74. S. 19-23.
- Krutii K. (2021).** Problems of forming independence in children of the third year of life. Doshkilna osvita. № 4 (38). S. 30-31.
- Krutii K. L., & Funtikova, O. O. (2010).** Doshkilna osvita : slovnyk-dovidnyk: ponad 1000 terminiv, poniat ta nazv. Zaporizhzhia: TOV «LIPS» LTD.
- Ladyvir S. (2006).** Cognitive activity of older preschoolers: individual characteristics. Doshkilne vykhovannia. № 11. S. 3-6.
- Lysenko N. V. (2018).** Modern preschool education: the path from traditions to innovations. Osvitnii prostir Ukrainy. №12. S. 14-25.
- Pirozhenko T. (2021).** The basic component of preschool education in Ukraine. К.: Vydavnytstvo. S.10.
- Karuk Inna, Kolesnik Kateryna, Tetiana Kryvosheya, Pakhalchuk Natalia, Pokhyla Svitlana (2024).** Trends of implementation of research-experimental activities in preschool educational institutions of ukraine in todays conditions. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION: Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 24th. R. 16-26.
- Karuk I., Kolesnik K., Kryvosheya T., Prysiazhniuk L., Shykyrynska O., Vyshkivska V., Komarivska N. (2020)** The development of cooperation skills of senior preschoolers in the experimentation process. Society. Integration. Education, I. P. 404-414. DOI:<https://doi.org/10.17770/sie2022voll.6838.>

Про авторів

Інна Карук, докторка філософії (Phd), старша викладачка кафедри дошкільної освіти Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: karuk.i@ukr.net

Катерина Колеснік, докторка філософії (Phd), доцентка кафедри дошкільної освіти Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: katrinkolesnik1@gmail.com

Тетяна Кривошея, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри дошкільної освіти Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: krivosheja.tatiana@gmail.com

About the Authors

Inna Karuk, Doctor of Philosophy (PhD), Senior Lecturer at the Department of Preschool Education, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: karuk.i@ukr.net

Kateryna Kolesnik, Doctor of Philosophy (Phd), Associate Professor of the Department of Preschool Education, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: katrinkolesnik1@gmail.com

Tetiana Kryvosheia, PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Preschool Education, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: krivosheja.tatiana@gmail.com